

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ ĮSTATYMO NR. XIV-1020
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO
123¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 515 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo (toliau – Įstatymas) Nr. XIV-1020 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos baudžiamajo kodekso 123¹ straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 515 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai (toliau – Įstatymų projektai) parengti įvertinus poreikį siekiant apsaugoti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesus, jei tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos tarptautiniams įsipareigojimams ir Europos Sąjungos teisei, papildyti reguliavimą Lietuvoje sudarant galimybę Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti ribojamąsias priemones, kad Lietuva taip pat turėtų galimybę taikyti papildomą užsienio politikos priemonę siekdama paveikti užsienio valstybių režimus.

Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 1 straipsnyje nustatoma, kad Lietuvos nacionalinio saugumo užtikrinimas – tai Tautos ir valstybės laisvos ir demokratinės raidos sąlygų sudarymas, Lietuvos valstybės nepriklausomybės, jos teritorinio vientisumo ir konstitucinės santvarkos apsauga ir gynimas. Lietuvos nacionalinio saugumo sistemą sudaro valstybės ir piliečių veiklos šiam tikslui patvirtintų pagrindinių nuostatų, principų ir būdų, narystės Europos ir transatlantinėje sąjungose priemonių, įstatymų ir kitų teisės aktų, valstybės šiam tikslui įsteigtų institucijų, jų veiklos principų bei tarpusavio sąveikos būdų visuma. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra konstatavę, kad nacionalinis saugumas yra valstybės ir jos piliečių suvereniteto, laisvos raidos pagrindas ir aukščiausias valstybės vidaus ir užsienio politikos tikslas. Lietuvos Respublikoje įstatymų leidėjui yra suteikiama teisė reguliuoti ūkinę veiklą taip, kad būtų užtikrintas valstybės ir visuomenės saugumas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į Lietuvos Respublikos geopolitinę padėtį, būtina saugoti Lietuvos Respublikos teisėtus interesus bei visuomenės saugumo interesus ir tam tikslui ne tik taikyti ir įgyvendinti Europos Sąjungos bendrosios saugumo ir užsienio politikos nustatytas ribojamąsias priemones bei tarptautines sankcijas pagal Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, bet ir turėti galimybę Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti papildomų ribojamųjų priemonių.

Šiuo metu Įstatyme nėra nustatyta atsakomybės juridiniams asmenims už tarptautinių sankcijų pažeidimus. Įvertinus sankcijų išvengimo atvejus ir tai, kad griežtesnės poveikio priemonės galėtų sumažinti tokių atvejų skaičių, tikslinga Įstatyme nustatyti veiksmingą baudų skyrimo juridiniams asmenims už šio įstatymo ir tarptautinių sankcijų pažeidimus mechanizmą, užtikrinantį, kad baudos būtų ne tik proporcingos padarytam pažeidimui, bet ir paveikios ir atgrasančios.

Reglamentavimą Lietuvoje papildant nuostatomis, įgalinančiomis Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti ribojamąsias priemones, taip pat turi būti patikslinti Lietuvos Respublikos baudžiamasis ir Administracinių nusižengimų kodeksai, numatant bausmes ne tik už tarptautinių, bet ir už Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų ribojamųjų priemonių pažeidimus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Sankcijų grupės (vadovė Renata Jasilionytė, tel. 8 706 52521) patarėja Agnė Sakalauskaitė, tel. 8 706 52811, el. p. agne.sakalauskaite@urm.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Lietuvoje nėra teisinio pagrindo nustatyti ribojamąsias priemones Lietuvos Respublikos teisės aktais. Pagal galiojantį Įstatymą, Lietuvoje šiuo metu įgyvendinamos Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų nustatytos sankcijos.

Įstatymo V skyriuje, reglamentuojančiame atsakomybę už Įstatymo pažeidimus, nustatoma, kad fiziniai ir juridiniai asmenys už įstatymo pažeidimus atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Pačiame Tarptautinių sankcijų įstatyme nėra reglamentuojama atsakomybė už jo pažeidimus, taigi šiuo metu už tarptautinių sankcijų pažeidimus gali kilti tik administracinė (Administracinių nusižengimų kodekso 515 str.) arba baudžiamoji (Baudžiamojo kodekso 123¹ str.) atsakomybė.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Tikslinamas Įstatymo **5 straipsnis** numatant, kad pasiūlymus dėl tarptautinių sankcijų gali teikti ne tik Įstatymo 11 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos, bet visos Lietuvos Respublikos institucijos.

Įstatymas papildomas **II¹ skyriumi**, reglamentuojančiu ribojamųjų priemonių nustatymą Lietuvos Respublikos teisės aktais ir įgyvendinimą. Numatoma, kad ribojamosios priemonės nustatomos ir atšaukiamos atskiru įstatymu, kuriame taip pat apibrėžiamas ribojamųjų priemonių turinys, subjektai, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, ar juos apibrėžiantys kriterijai, ribojamųjų priemonių taikymo pradžia ir pabaiga, jų peržiūra, ribojamųjų priemonių įgyvendinimo išimty ir, jei reikia, kitos nuostatos.

6² straipsnyje nustatoma, kad Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytos ribojamosios priemonės įgyvendinamos *mutatis mutandis* pagal kitas šio įstatymo nuostatas.

Tikslinamas **11 straipsnis**, nurodant, kad Lietuvos radijo ir televizijos komisija yra kompetentinga institucija pagal jai priskirtą veiklos sritį užtikrinant ryšių ir susisiekimo apribojimų įgyvendinimą – šiuo metu Lietuvos radijo ir televizijos komisija kaip kompetentinga institucija įvardinama tik poįstatyminiame akte.

Tikslinamas V skyrius, kuriame reglamentuojama atsakomybė už tarptautinių sankcijų pažeidimus. **13 straipsnyje** nurodoma, kad **juridiniai asmenys už šio įstatymo pažeidimus atsako pagal šį įstatymą, jei juridinių asmenų padaryti pažeidimai pagal galiojančius įstatymus neužtraukia juridinių asmenų baudžiamosios atsakomybės.**

14 straipsnyje nurodytos poveikio priemonės pagal Įstatymą taikančios institucijos: Įstatymo 11 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos, jei jos yra įtrauktos į Vyriausybės patvirtintą Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašą, ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

Įstatymas papildomas **15 straipsniu**, kuriame detalizuojamos konkrečios poveikio priemonės, kurias pagal Įstatymą gali skirti nurodytos priežiūros institucijos.

Naujas **16 straipsnis** nurodo poveikio priemonių taikymo tvarką, **17 straipsnis** – kada poveikio priemonės gali būti netaikomos. Baudų sumokėjimo ir išieškojimo tvarka reglamentuojama **18 straipsnyje**.

Papildytas Lietuvos Respublikos **baudžiamojo kodekso 123¹ straipsnis** ir Lietuvos Respublikos **administracinių nusižengimų kodekso 515 straipsnis** nustatant, kad bausmė gali būti skiriama ne tik už tarptautinių, bet ir už Lietuvos Respublikos įstatymais nustatytų ribojamųjų priemonių pažeidimus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamo poveikio priėmus Įstatymus nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priimti Įstatymų projektai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai nedarys.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Priimti Įstatymų projektai įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai nedarys.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymų projektus, naujų teisės aktų priimti, galiojančių teisės aktų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Siūlomo naujo teisinio reglamentavimo įgyvendinimas gali pareikalausiti papildomų valstybės biudžeto lėšų Įstatymo 11 straipsnyje nurodytoms kompetentingoms institucijoms, įtrauktoms į Vyriausybės patvirtintą Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašą (Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos), jei didesnė poveikio priemonių taikymo apimtis pareikalaus papildomų išteklių.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai pagal Europos žodyną „Eurovoc“: tarptautinės sankcijos, tarptautinių sankcijų įgyvendinimas.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
